

Ohjeen luokka	Näytteenoton käsikirja
Versio/pvm	4.0/ 13.5.2015
Laatijat	Hematologian oa
Vastuhenkilö	E-R Savolainen 12.5.2015
Hyväksyjä	L Risteli 13.5.2015
Jakelu	Sähköisenä (NordLab Internet ja NordLab Intranet)

Puristevalmisteiden ja biopsiansivelyvalmisteiden tekeminen luuytimen morfologista tutkimusta varten (2269 Bm-MGGFe)

Luuytimen morfologista tutkimusta (Bm-MGGFe) varten tarvitaan luuytimen MGG -värjättyjä ja rautavärjättyjä puristevalmisteita sekä perifeerisen veren MGG -värjättyjä sivelyvalmisteita.

Luuytimestä otetusta näytteestä tulee tehdä 6 - 8 puristevalmistetta, *mikäli* partikkeleita riittää. Perifeerisen veren näytteestä tulee tehdä neljä sivelyvalmistetta (ks. ohje **Veren sivelyvalmisteen tekeminen**).

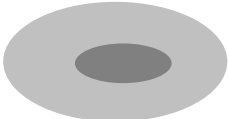
Näytteen luuytimestä ottaa lääkäri. Useimmiten otetaan luuytimen aspiraationäyte. *Tietyissä kysymyksen asetteluissa ja mikäli aspiraationäytettä ei saada, voidaan ottaa myös luuytimen biopsianäyte.*

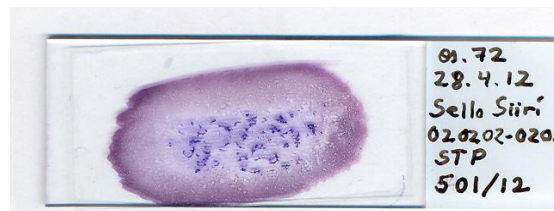
Luuydinnäytteestä voidaan pyytää myös muita kuin morfologisia tutkimuksia (esim. kromosomi- tai virtausytometriset tutkimukset). Näiden osalta näytteenotto- ja käsittelyohjeet löytyvät laboratoriotutkimusten ohjekirjasta.

1 Aspiraationäytteen käsittely

1. Kellolasille pipetoidaan noin 3 tippaa 3.5 % Na -sitraattiliuosta.
2. Lääkäri aspiroi luuydintä 2 ml:n kertakäyttöruiuskulla steriilisti ihon ja luukalvon puuduttamisen jälkeen. Aspiraatin ei tulisi olla tilavuudeltaan suurempi kuin 0.3–0.5 ml, jottei luuydinsolukko laimenisi liikaa perifeeriseen vereen. Luuydinnäyte *tyhjenetään ruiuskusta* välittömästi aspiraation jälkeen 3.5 % Na -sitraattiliuosta sisältävälle kellolasille. Nopealla työskentelyllä pyritään välttämään näytteen hyytyminen.
3. Näytettä sekoitetaan varovasti pyörittämällä kellolasia. Aspiroidun näytteen määrä ja laatu arvioidaan ja ilmoitetaan *lääkärille*, onko näyte riittävä.
4. Luuydinpartikkelit poimitaan näytteenkeräilykärjellä kellolasin reunalle. Luuydinpartikkeleita tulee käsitellä varovasti solujen rikkoontumisen estämiseksi.
5. Näytteenkeräilykärjellä siirretään kellolasin reunalta 3-5 luuydinpartikkeliä ja verta aluslasin keskikohdan ja nimipään välialueelle.
6. Puhdas aluslasi asetetaan näytteen päälle ja lasia vedetään ilman varsinaista puristusta nimipäästä pois päin.
7. Valmistetaan 6 – 8 puristevalmistetta, mikäli luuydinpartikkeleita riittää.
8. Valmisteeet on ilmakuivattava välittömästi ilmassa heiluttamalla tai puhallinta käyttäen (kylmä puhallusilma), *jotta solumorfologia säilyy hyvänä.*

9. Valmisteisiin kirjoitetaan *tarkoitukseen soveltuvalla ohutteräisellä ja liuottimen kestäväällä tussikynällä* hoitoyksikkö/*aluelaboratorio*, pvm, potilaan nimi, henkilötunnus sekä näytteenottoaika (STP = sternaalipunktio tai CP = kristapunktio) siten, että tiedot ovat helposti luettavissa. Lasille tulee jättää tilaa Näyttenumerolle, joka merkitään *NordLab Oulun Hematologian laboratoriossa*.

	Os
	Pvm
	Nimi
	Hetu
	STP/CP
	<input type="text" value="Tilaa"/>

2 Luuytimen biopsianäytteen käsittely

1. Lääkäri ottaa luuytimen biopsianäytteen tavallisimmin suoliluun takaharjanteesta.
2. Luuytimestä leikattua lieriötä pyöritetään aluslasilla pinsettien avulla muutaman kerran. Näytteestä tehdään näin 3-4 valmistetta.
3. Valmisteet käsitellään ja merkitään kuten yllä on kuvattu, mutta näytteenottoaikaksi kirjoitetaan BIOPSIA.